

Taxon *Stachys byzantina*

Název taxonu	Stachys byzantina
Vědecký název taxonu	Stachys byzantina
Jména autorů, kteří taxon p...	Linné (1753)
Odrůda	‘Big Ears’
Český název	čistec vlnatý
Synonyma (zahradnický pou..	Stachys lanata Jacq., Stachys olympica Boiss.
Autor	Jiří Uher (ji_uher@unknown.cz)
Kategorie	Druh
Nadřazená kategorie	Stachys

Biogeografické regiony

Biogeografické regiony	Holarktická květenná říše a Mediterránní oblast
Biogeografické regiony - po..	kavkazská a anatolská pohoří

Zařazení

Fytocenologický původ	psilofyt, amatofyt: suché stepi a písčiny
Pěstitelská skupina	Trvalka stálezelená
Životní forma	Hemikryptofyt
Zařazení podle původu, nár...	Diza - divoce rostoucí trvalka záhonového charakteru

Popisné a identifikační znaky

Habitus	polštářovitě rozrůstavá (0.1 m), stříbřitě hedvábitě vlnatá trvalka s přímými kvetoucími lodyhami
Kořen	adventivní z plazivých oddenků
Výhony	přímé nebo vystoupavé, nevětvené, 0.2-0.3 m (zřídka přes půl metru) vysoké, hranaté, přitiskle běloplstnaté, vstříčně olistěné
Listy	elipčité kopinaté,cca 0.1 m dlouhé, v růžici řapíkaté, k řapíku sbíhavé, hustě hedvábitě vlnaté, často zdánlivě celokrajné (pod hustým oděním s okraji jemně vroubkovanými)
Květenství	květy až po dvacet v několika klasnatě sblížených, rovněž hustě vlnatých lichopřeslenech v paždí listových párů
Květy	souměrné, různobalné, srostloplátečné, s pětizubými kalichy a čtyřlaločnými, nápadně dvoupyskými korunami, svrchu a po okrajích laloků spodního pysku plstnatě oděné, růžově purpurové
Plody	obvejčité hnědé tvrdky bez okrasné hodnoty
Semena	(vysévají se celé tvrdky)
Možnost záměny taxonu (+..	zaměnitelné s jinými vlnatě chlupatými taxony sekce Eriostomum,

např. *Stachys thirkei* Koch a *S. tymphaea* Hausskn. (se žláznatými, hvězdovitě rozevřenými kalichy), nebo i s nadprůměrně oděnými, obvykle ale odstále chlupatými populacemi *S. germanica* komplexu (*S. sericophylla* Halácsy, *S. cretica* L. - obě navíc s listy u řapíku uťatými anebo mělce vykrojenými)

Dlouhověkost dlouhověká
Doba rašení Na jaře rašící (IV)

Doba kvetení

Začátek doby kvetení Červen
Konec doby kvetení Zář
Remontování - poznámka běžně kvete v červnu a červenci, příležitostná květenství až do podzimu

Nároky na stanoviště

Faktor světla - slunce ✓
Faktor světla - poznámka heliofyt
Faktor tepla mrazuvzdorná do -24°C (-28°C) (USDA)
Faktor vody xerofyt
Faktor půdy propustná, skeletnatá, neutrální až zásaditá (pH 6.5-8.0)
Faktor půdy - vápnomilný ✓
Faktor půdy - poznámka v chudých půdách s bohatším oděním

Užitné vlastnosti

Období hlavního estetického... celoročně, především mimo dobu kvetení
Použití - pro trvalky VP - Volné plochy (otevřené, slunné, bez souvislého porostu dřevin), VPp - Volné plochy přírodě blízkého charakteru, VPz - Volné plochy záhonového charakteru, VPs - Volné plochy stepního charakteru (živné půdy s vysokým obsahem Ca), KS - Kamenitá stanoviště (stanoviště s přítomností kamenů), KSss - Kamenitá stanoviště - skalnatá step (štěrk, suť, skalnatý záhon), KSsk - Kamenitá stanoviště - mělký půdní profil na souvislé hornině a A - Alpinum
Použití - pro trvalky - pozná.. Fr 1 so, příležitostně FS 1 so, St 1 so; slunná a suchá stanoviště
Choroby a škůdci rzi (*Puccinia*), askomycety: *Neoerysiphe*, *Sphaerotheca*, *Septoria*, *Cercospora*, *Cylindrosporium*, *Rhizoctonia*, *Sclerotium*, *Phyllosticta*, *Ramularia*; ze škůdců mšice (*Aphis*, *Myzus*, *Cryptomyzus*), mûry (*Heterocampa*), háďátka (*Pratylenchus*, *Meloidogyne*)
Doporučený spon pro výsad.. 6-10 rostlin na m²

Množení

Množení	Předpěstování sadby, Dělení trsů a Množení oddělků
Množení - poznámka	výsev ojediněle, potomstvo nejednotné, vzchází ochotně při 16°C-20°C
Květní tvorba	pravděpodobně dlouhodobě - exaktní data málo známa
Odrůdy	několik odrůd lišících se vzrůstem ('Cotton Ball', 'Silver Carpet', 'Silky Fleece', 'Bamford') nebo barevným odstínem odění ('Primrose Heron', 'Striped Phantom'); velkolisté 'Countess Helene von Stein Zeppelin' a 'Wave Hill' možná spíše z okruhu <i>S. germanica</i> komplexu

Ostatní

Poznámka pěstována od roku 1849 (jako *Stachys lanata*); velmi přizpůsobivá, kromě "průměrné" 'Primrose Heron' všechny sledované odrůdy velmi dobře hodnoceny (****) - Hawke 2005; v německých sledováních jen 'Silver Carpet' (** dobrá)

Odkazy

- Hawke R.G. (2005): A comparative study of cultivated Study of cultivated *Stachys*. Plant Evaluation Notes 27: 1-4; Falciani L. (1997): Systematic revision of *Stachys* sect. *Eriostomum* (Hoffm.& Link) Dumort in Italy. Lagasalia 19 (1-2): 187-238.

Grafické přílohy

